Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
NILSE WAHLA
přednesené dne 25. července 2018 [1]

Spojené věci C-174/17 P a C-222/17 P

Evropská unie, zastoupená Soudním dvorem Evropské unie
proti
Plásticos Españoles, SA (ASPLA)
Armando Álvarez, SA (C-174/17 P)
a
Plásticos Españoles, SA (ASPLA)
Armando Álvarez, SA
proti

Evropské unii, zastoupené Soudním dvorem Evropské unie (C-222/17 P)

„Kasační opravný prostředek – Přípustnost – Mimosmluvní odpovědnost – Přiměřená délka řízení – Soudní dvůr Evropské unie – Povinnost rozhodnout v přiměřené lhůtě – Majetková újma – Náklady na bankovní záruku – Úroky – Příčinná souvislost“

1. Jaké existují druhy škod, které musí Evropská unie nahradit jednotlivcům podle článku 340 SFEU, jejichž právo na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě bylo porušeno Soudním dvorem Evropské unie? Konkrétně, za jakých podmínek by měla být přiznána náhrada škody údajně způsobená nadměrnými průtahy?

2. To jsou v zásadě klíčové otázky vznesené v kasačních opravných prostředcích podaných Evropskou unií zastoupenou Soudním dvorem Evropské unie [2] a společnostmi Plásticos Españoles, SA (dále jen „ASPLA“) a Armando Álvarez, SA proti rozsudku Tribunálu ze dne 17. února 2017, ASPLA a Armando Álvarez v. Evropská unie, T-40/15 (dále jen „napadený rozsudek“) [3], ve kterém Evropská unie přiznala těmto společnostem určité částky jako náhradu majetkové újmy, kterou utrpěly v důsledku porušení povinnosti rozhodnout v přiměřené lhůtě v řízeních, v nichž byly vydány rozsudky ze dne 16. listopadu 2011, ASPLA v. Komise, T-76/06 [4], Álvarez v. Komise, T-78/06 [5].

3. Velmi podobné otázky vyvstávají také ve čtyřech dalších kasačních opravných prostředcích, z nichž dva podala Evropská unie a dva podaly ostatní společnosti, a to proti rozsudkům Tribunálu, ve kterých byla přiznána náhrada za majetkovou a nemajetkovou újmu způsobenou těmto společnostem v důsledku porušení povinnosti rozhodnout v přiměřené lhůtě. Také v těchto řízeních dnes předkládám své stanovisko [6]. Toto stanovisko je tedy třeba číst ve spojení s ostatními zmíněnými stanovisky.

1 – Původní jazyk: angličtina.

2 – Pro zjednodušení dále jen „Evropská unie“.

3 – EU:T:2017:105.

4 – Nezveřejněný, EU:T:2011:672.

5 – Nezveřejněný, EU:T:2011:673.

6 – Spojené věci Evropská unie v. Gascogne Sack Deutschland a Gascogne a Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie (C-138/17 P a C-146/17 P); a věc Evropská unie v. Kendrion (C-150/17 P).

I. Skutečnosti předcházející sporu

4. Návrhy došlými dne 24. února 2006 společnost ASPLA a společnost Armando Álvarez podaly podle (nynějšího) článku 263 SFEU žaloby proti rozhodnutí Komise C(2005) 4634 ze dne 30. listopadu 2005 v řízení podle článku [101 SFEU] (věc COMP/F/38.354 – Průmyslové pytle) [dále jen „rozhodnutí C(2005) 4634“] [7].

5. Rozsudky ze dne 16. listopadu 2011 Tribunál žaloby zamítl [8]. Společnosti ASPLA a Armando Álvarez proti rozsudkům Tribunálu podaly kasační opravný prostředek. Rozsudkem ze dne 22. května 2014 [9] Soudní dvůr kasační opravné prostředky zamítl.

II. Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

6. Návrhem došlým dne 27. ledna 2015 společnosti ASPLA a Armando Álvarez podaly podle článku 268 SFEU žalobu proti Evropské unii na náhradu škody, kterou údajně utrpěly v důsledku délky řízení před Tribunálem, v nichž byly vydány rozsudky ze dne 16. listopadu 2011 ve věcech T-76/06 a T-78/06. Společnosti ASPLA a Armando Álvarez se v zásadě domáhaly toho, aby Tribunál uložil Evropské unii povinnost zaplatit jim náhradu škody ve výši 3 495 038,66 eura, kompenzační úroky a úroky z prodlení v sazbě uplatňované Evropskou centrální bankou (ECB) pro hlavní refinanční operace zvýšené o dva procentní body ode dne, kdy byla jejich žaloba podána.

7. Napadeným rozsudkem Tribunál uložil Evropské unii povinnost zaplatit společnosti ASPLA odškodné ve výši 44 951,24 eura a společnosti Armando Álvarez náhradu škody ve výši 111 042,48 eura jako náhradu majetkové újmy, která vznikla každé z těchto společností z důvodu nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování v řízeních, ve kterých byly vydány rozsudky ze dne 16. listopadu 2011, ASPLA v. Komise (T-76/06) a Álvarez v. Komise (T-78/06). Každá z těchto náhrad škody byla navýšena o kompenzační úroky od 27. ledna 2015 do vyhlášení uvedeného rozsudku ve výši roční míry inflace zjištěné pro dané období Eurostatem v členském státě, ve kterém mají tyto společnosti sídlo. Tribunál rovněž rozhodl, že každá z částek náhrady škody bude zvýšena o úroky z prodlení ode dne vyhlášení uvedeného rozsudku do úplného zaplacení ve výši sazby stanovené Evropskou centrální bankou (ECB) pro její hlavní refinanční operace zvýšené o dva procentní body. Ve zbývající části byla žaloba zamítnuta.

8. Pokud jde o náklady, Tribunál rozhodl následujícím způsobem: (i) Společnosti ASPLA a Armando Álvarez na straně jedné a Unie na straně druhé ponesou vlastní náklady řízení; a (ii) Evropská komise ponese vlastní náklady řízení.

III. Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastníků řízení

9. Kasačním opravným prostředkem podaným dne 5. dubna 2017 ve věci C-174/17 P se Evropská unie domáhá, aby Soudní dvůr:

– zrušil bod 1 výroku napadeného rozsudku;

– zamítl jako neopodstatněný návrh společností ASPLA a Armando Álvarez učiněný v řízení v prvním stupni a znějící na zaplacení částky 3 495 038.66 eur z titulu náhrady újmy, kterou tyto společnosti údajně utrpěly v důsledku nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování;

7 – Případy uvedené v poznámce pod čarou 6 výše se rovněž týkají řízení zahájených dalšími podniky, které byly adresáty rozhodnutí C(2005) 4634.

8 – Rozsudky ze dne 16. listopadu 2011, ASPLA v. Komise (T-76/06, nezveřejněný, EU:T:2011:672), a Álvarez v. Komise (T-78/06, nezveřejněný, EU:T:2011:673).

9 – Rozsudky ze dne 22. května 2014, ASPLA v. Komise (C-35/12 P, EU:C:2014:348), a Armando Álvarez v. Komise (C-36/12 P, EU:C:2014:349).

– uložil společnostem ASPLA a Armando Álvarez náhradu nákladů řízení.

10. Společnosti ASPLA a Armando Álvarez navrhují, aby Soudní dvůr:

– zamítl kasační opravný prostředek;

– uložil Evropské unii náhradu nákladů řízení.

11. Kasačním opravným prostředkem podaným dne 27. dubna 2017 ve věci C-222/17 P se společnosti ASPLA a Armando Álvarez domáhají, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek;

– uložil Unii povinnost uhradit navrhovatelkám částku 3 495 038,66 eur, spolu s odpovídajícími kompenzačními úroky a úroky z prodlení, z titulu náhrady újmy vzniklé v důsledku toho, že Tribunál porušil čl. 47 druhý pododstavec Listiny základních práv Evropské unie;

– uložil Evropské unii náhradu nákladů řízení,

12. Evropská unie navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zamítl kasační opravný prostředek;

– uložil společnostem ASPLA a Armando Álvarez náhradu nákladů řízení.

13. V řízení ve věci C-174/17 P bylo Evropské komisi povoleno vedlejší účastenství na podporu návrhových žádání Evropské unie.

14. Rozhodnutím předsedy prvního senátu Soudního dvora ze dne 17. dubna 2018 byly věci C-174/17 P a C-222/17 P spojeny pro účely přednesení stanoviska a vydání rozsudku.

IV. Posouzení důvodů kasačního opravného prostředku

A. Úvodní poznámky

15. Na podporu svého kasačního opravného prostředku ve věci C-174/17 P Evropská unie vznáší dva důvody a uvádí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení tím, že nesprávně vyložil pojmy „příčinná souvislost“ a „škoda“. Komise v zásadě souhlasí s Evropskou unií.

16. Společnosti ASPLA a Armando Álvarez tvrdí, že tyto důvody kasačního opravného prostředku nejsou opodstatněné.

17. Na podporu svého kasačního opravného prostředku ve věci C-222/17 P společnosti ASPLA a Armando Álvarez uvádějí pět důvodů. V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku namítají nesprávné právní posouzení a nedostatek odůvodnění posouzení, které provedl Tribunál ohledně toho, jaká je přiměřená lhůta mezi písemnou a ústní částí řízení. V rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku namítají nesprávné právní posouzení při posuzování utrpěné majetkové újmy. Třetí důvod kasačního opravného prostředku uplatněný společnostmi ASPLA a Armando Álvarez se týká tvrzeného nesprávného právního posouzení, kterého se měl Tribunál dopustit při uplatňování zásady „*non ultra petita*“ ve vztahu k vyčíslení utrpěné majetkové újmy. V rámci čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku tyto společnosti uvádějí, že použitím

metody výpočtu majetkové újmy, která se liší od jimi navrhované metody, Tribunál porušil jejich právo na účinnou procesní obranu. Pátý důvod kasačního opravného prostředku se týká údajného rozporu odůvodnění v napadeném rozsudku, pokud jde o dobu, za kterou měla být nahrazena majetková újma vzniklá společnostem ASPLA a Armando Álvarez.

18. Evropská unie tvrdí, že důvody kasačního opravného prostředku společností ASPLA a Armando Álvarez mají být zamítnuty.

19. V tomto stanovisku nejprve posoudím důvody kasačního opravného prostředku, které se týkají majetkové újmy. Poté již nebude nutné zkoumat důvody kasačního opravného prostředku, které se týkají toho, jak Tribunál posoudil dobu mezi písemnou a ústní částí řízení, která by v dotčených věcech měla být považována za přiměřenou.

B. Majetková újma

20. Tyto dva důvody kasačního opravného prostředku předloženého Evropskou unií ve věci C-174/17 P, jakož i druhý, třetí, čtvrtý a pátý důvod kasačního opravného prostředku předloženého společnostmi ASPLA a Armando Álvarez (C-222/17 P) se týkají závěrů Tribunálu, pokud jde o majetkovou újmu, která údajně vznikla společnostem ASPLA a Armando Álvarez. Obě strany zejména tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při posuzování tvrzení společností ASPLA a Armando Álvarez týkajících se újmy pramenící z nákladů na bankovní záruku, kterou tyto společnosti zřídily ve prospěch Komise s cílem předejít okamžité platbě pokuty uložené rozhodnutím C(2005) 4634. Společnosti ASPLA a Armando Álvarez rovněž tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když zamítl jejich návrh na náhradu úroků zaplacených Komisi za dobu překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování.

21. Považuji za vhodné zahájit právní analýzu těchto otázek tím, že posoudím tvrzení týkající se nákladů na bankovní záruku, které zaplatily společnosti ASPLA a Armando Álvarez. Nejprve proto posoudím *první* důvod kasačního opravného prostředku předloženého Evropskou unií. Následně se budu jen pro úplnost zabývat *druhým* důvodem kasačního opravného prostředku Evropské unie. Poté již nebude třeba zabývat se ostatními důvody kasačního opravného prostředku, které se týkají nákladů na bankovní záruku.

22. Nakonec posoudím *druhý* důvod kasačního opravného prostředku společností ASPLA a Armando Álvarez, který se týká zaplacení úroků z pokuty za dobu překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování.

1. Náklady na bankovní záruku: k existenci příčinné souvislosti

23. V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku Evropská unie podporovaná Evropskou komisí napadá výklad a použití pojmu „příčinná souvislost“ Tribunálem. Evropská unie v podstatě tvrdí, že mezi porušením povinnosti vydat rozsudek v přiměřené lhůtě Tribunálem ve věcech T-76/06 a T-78/06 a újmou, kterou utrpěly společnosti ASPLA a Armando Álvarez zaplacením nákladů na bankovní záruku, není příčinná souvislost. Evropská unie zejména zdůrazňuje, že uvedená újma byla důsledkem rozhodnutí společností ASPLA a Armando Álvarez využít bankovní záruku v průběhu řízení namísto zaplacení pokuty uložené Komisí. Společnosti ASPLA a Armando Álvarez naproti tomu v tomto bodu s napadeným rozsudkem souhlasí: podle jejich názoru byly náklady na bankovní záruku zaplacené v době překročení přiměřené lhůty způsobeny nedodržením přiměřené lhůty soudního rozhodování ze strany Tribunálu.

24. V následujícím textu se nejprve budu stručně zabývat úvahami Tribunálu a poté vysvětlím, proč je podle mého názoru první důvod kasačního opravného prostředku Evropské unie zcela opodstatněný.

25. V bodech 84 a 85 napadeného rozsudku Tribunál poukázal na ustálenou judikaturu, podle které újma, jejíž náhrada je požadována v rámci žaloby na určení mimosmluvní odpovědnosti Unie, musí být skutečná a určitá, což přísluší prokázat žalobci. Je rovněž na žalobci, aby předložil důkazy o existenci příčinné souvislosti – tj. o dostatečně přímé příčinné souvislosti – mezi vytýkaným jednáním a tvrzenou újmou.

26. V bodech 104 až 107 napadeného rozsudku Tribunál uvedl, že kdyby délka řízení ve věcech T-76/06 a T-78/06 nepřekročila přiměřenou lhůtu soudního rozhodování, společnosti ASPLA a Armando Álvarez by nemusely hradit náklady na bankovní záruku během doby trvání překročení přiměřené lhůty. To podle jeho názoru znamenalo, že existuje příčinná souvislost mezi nedodržením přiměřené lhůty soudního rozhodování a vznikem újmy společnostem ASPLA a Armando Álvarez v důsledku toho, že hradily náklady na bankovní záruku během doby, kdy byla překročena přiměřená lhůta soudního rozhodování.

27. S odkazem na předchozí judikaturu („věc *Holcim*“) [10] Tribunál v bodě 109 napadeného rozsudku uznal, že náklady na bankovní záruku vzniklé společnosti, které byla uložena sankce rozhodnutím Komise, v zásadě vyplývají z vlastního rozhodnutí této společnosti zřídit bankovní záruku proto, aby nemusela splnit povinnost zaplatit pokutu ve lhůtě stanovené sporným rozhodnutím. Tyto náklady tedy nelze obvykle považovat za přímý důsledek chování orgánu.

28. Tribunál však následně v bodech 110 až 112 napadeného rozsudku odlišil skutkové okolnosti projednávané věci od těch, které byly dány ve věci Holcim. Tribunál měl za to, že v okamžiku, kdy společnosti ASPLA a Armando Álvarez podaly žaloby ve věcech T-76/06 a T-78/06, a v okamžiku, kdy zřídily bankovní záruku, bylo nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování nepředvídatelné, a společnosti ASPLA a Armando Álvarez mohly legitimně očekávat, že jejich žaloby budou projednány v přiměřené lhůtě. Tribunál také konstatoval, že k překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06 došlo po původním rozhodnutí žalobkyň zřídit bankovní záruku. Z těchto důvodů rozhodl, že souvislost mezi překročením přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06 a platbou nákladů na bankovní záruku v průběhu doby překročení nelze považovat za přerušenou původním rozhodnutím společností ASPLA a Armando Álvarez nezaplatit neprodleně pokutu a zřídit bankovní záruku. Tribunál tudíž v bodě 113 uvedeného rozsudku dospěl k závěru, že příčinná souvislost je dostatečně přímá pro účely použití článku 340 SFEU.

29. Úvahy Tribunálu jsou podle mého názoru nesprávné. Tribunál v podstatě souhlasí se závěry vyplývajícími z judikatury *Holcim*, ale následně odlišuje projednávanou věc od věcí, jež utvořily tuto judikaturu. Stejně jako Tribunál i já se domnívám, že judikatura *Holcim* je správná, avšak na rozdíl od Tribunálu nemám za to, že projednávaná věc se podstatně liší od věcí, které vedly k judikatuře Holcim: dle mého názoru není ani jeden ze dvou důvodů uvedených Tribunálem pro toto odlišení, ať již samostatně, nebo ve spojení, přesvědčivý.

10 – Viz rozsudek ze dne 21. dubna 2005, Holcim (Deutschland) v. Komise, T-28/03, EU:T:2005:139, bod 123, a usnesení ze dne 12. prosince 2007, Atlantic Container Line a další v. Komise, T-113/04, nezveřejněný, EU:T:2007:377, bod 38. Připomínám, že Soudní dvůr zatím ještě neměl příležitost potvrdit tento směr judikatury.

30. Před podrobným vysvětlením, proč zastávám tento názor, bych chtěl zdůraznit, že podle ustálené judikatury nelze článek 340 SFEU vykládat tak, že ukládá Evropské unii povinnost nahradit veškeré, dokonce i vzdálené škodlivé následky vyplývající z jednání jejích orgánů [11]. V důsledku toho pro žalobu na náhradu škody způsobenou Unií nestačí, že namítané jednání je jednou z příčin údajné škody, neboť toto jednání musí být rozhodující příčinou této škody [12]. Jinými slovy, dostatečná příčinná souvislost existuje pouze tehdy, je-li škoda přímým důsledkem protiprávního jednání odpovědného orgánu a nezávisí na zásahu jiných příčin, ať už pozitivních, nebo negativních. [13]

a) Předvídatelnost protiprávní jednání

31. První důvod uvedený Tribunálem pro odlišení projednávané věci od věcí, které vedly k judikatuře *Holcim*, je skutečnost, že v okamžiku, kdy společnosti ASPLA a Armando Álvarez podaly své žaloby ve věcech T-76/06 a T-78/06, a v okamžiku, kdy zřídily bankovní záruku, nebylo možné nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování Tribunálem předvídat.

32. Toto tvrzení je však v prvé řadě nesprávné. Bohužel krátce předtím, než byly podány žaloby ve věcech T-76/06 a T-78/06, určitý počet řízení, v nichž rozhodoval Tribunál, trval značnou dobu [14]. Bylo tomu tak zejména v případech, které se týkají uplatňování unijních pravidel v oblasti hospodářské soutěže, a zejména v případě kartelů [15], které jsou obecně složitější a časově náročnější a mohou vyžadovat souběžné nebo koordinované řešení několika věcí současně.

33. Je pravda, že společnosti ASPLA a Armando Álvarez, stejně jako každý jiný žalobce, mohly očekávat, že jejich věc bude projednána v přiměřené lhůtě. Nicméně s ohledem na praxi a soudní záznamy Tribunálu bylo v rozhodné době spíše nejisté a obtížné vypočítat pravděpodobnou délku řízení za účelem odhadnutí možných nákladů na bankovní záruku.

34. Důležitější však je, že bez ohledu na to, zda nadměrné průtahy ve věcech T-76/06 a T-78/06 byly předvídatelné, dopustil se Tribunál nesprávného právního posouzení, když použil pojem „předvídatelnost“ k prokázání existence dostatečné příčinné souvislosti pro založení odpovědnosti Unie.

35. Klíčovou otázkou v projednávané věci není, zda byl údajný poškozený schopen předvídat protiprávní skutečnost, která vedla k tvrzené škodě. Zásadní pro založení mimosmluvní odpovědnosti Evropské unie je totiž v projednávaném případě to, zda je tvrzená újma přímým důsledkem protiprávního jednání tohoto orgánu.

36. To je argument, který Tribunál opomněl podrobněji analyzovat. Mám za to, že v rámci této analýzy by možná nepředvídatelnost nadměrných průtahů mohla mít význam pouze ve dvou případech. V projednávané věci však nenastal ani jeden z nich.

11 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. října 1979, Dumortier a další v. Rada, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 a 45/79, EU:C:1979:223, bod 21. Z poslední doby viz usnesení ze dne 31. března 2011, Mauerhofer v. Komise, C-433/10 P, nezveřejněné, EU:C:2011:204, bod 127 a citovaná judikatura.

12 – Viz usnesení ze dne 31. března 2011, Mauerhofer v. Komise, C-433/10 P, nezveřejněné, EU:C:2011:204, bod 127 a citovaná judikatura.

13 – V tomto smyslu viz stanovisko generálního advokáta Trabucchiho ve věci Compagnie continentale Francie v. Rada, 169/73, nezveřejněné, EU:C:1974:32, bod 4.

14 – Viz například rozsudky ze dne 13. ledna 2004, Thermenhotel Stoiser Franz a další v. Komise, T-158/99, EU:T:2004:2, ze dne 11. května 2005, Saxonia Edelmetalle v. Komise, T-111/01 a T-133/01, EU:T:2005:166 ze dne 19. října 2005, Freistaat Thüringen v. Komise, T-318/00, EU:T:2005:363, a ze dne 14. prosince 2005, Laboratoire du Bain v. Rada a Komise, T-151/00, nezveřejněný, EU:T:2005:450.

15 – Viz, mimo jiné, rozsudky ze dne 11. prosince 2003, Marlines v. Komise, T-56/99, EU:T:2003:333, ze dne 8. července 2004, Mannesmannröhren-Werke v. Komise, T-44/00, EU:T:2004:218, ze dne 14. prosince 2005, Honeywell v. Komise, T-209/01, EU:T:2005:455, a ze dne 15. března 2006, BASF v. Komise, T-15/02, EU:T:2006:74.

37. Zaprvé tento prvek by byl relevantní, jestliže by společnosti ASPLA a Armando Álvarez nemohly následně změnit své původní rozhodnutí odložit platbu a zřídit bankovní záruku. Nicméně jak bude dále vysvětleno v bodech 49 až 52, v tomto případě tomu tak není: společnosti ASPLA a Armando Álvarez měly kdykoli v průběhu soudního řízení možnost pokutu zaplatit a bankovní záruku zrušit. Společnosti ASPLA a Armando Álvarez tedy mohly přizpůsobit své jednání této nové skutečnosti, přestože byla na začátku nepředvídatelná.

38. Zadruhé možná nepředvídatelnost nadměrných průtahů by mohla být relevantní v případě, že by Evropská unie před Tribunálem tvrdila, že společnostem ASPLA a Armando Álvarez se nepodařilo prokázat náležitou péči při předcházení nebo omezování rozsahu škody, která mohla vzniknout v důsledku jejího rozhodnutí odložit zaplacení pokuty až do skončení soudního řízení.

39. V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je nutné v rámci žaloby na náhradu škody z důvodu mimosmluvní odpovědnosti ověřit, zda poškozený, který je vystaven riziku, že bude muset sám nést škodu, vynaložil, jakožto informovaný jednotlivec, přiměřenou péči, aby zabránil újmě nebo aby omezil její rozsah. Příčinná souvislost může být přerušena nedbalým jednáním poškozeného, vzhledem k tomu, že toto jednání může být rozhodující příčinou újmy [16].

40. To však není důvod, proč Tribunál odkazoval na uvedený prvek v napadeném rozsudku. Tribunál nepoužil kritérium předvídatelnosti ke zkoumání toho, zda nedbalost společností ASPLA a Armando Álvarez přerušila příčinnou souvislost mezi tvrzenou škodou a vytýkaným jednáním unijního orgánu; uvedený pojem naopak použil jako první krok při prokazování existence takové souvislosti.

41. Nicméně možná nepředvídatelnost události vedoucí ke vzniku tvrzené škody nijak nevypovídá o rozhodujícím faktoru pro tvrzenou škodu. I za předpokladu, že by nadměrné průtahy byly nepředvídatelné, není tato skutečnost ani nezbytná, ani dostačující k založení odpovědnosti Unie.

42. S ohledem na výše uvedené se domnívám, že v napadeném rozsudku Tribunál nesprávně vyložil a použil pojem „předvídatelnost“ pro účely článku 340 SFEU k prokázání existence příčinné souvislosti mezi tvrzenou újmu a vytýkaným jednáním.

b) Nemožnost volby u společností ASPLA a Armando Álvarez

43. Druhý důvod Tribunálu pro odlišení projednávané věci T-40/15 od věcí, které vedly k judikatuře *Holcim*, je, že přiměřená lhůta soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06 byla překročena až po rozhodnutí společností ASPLA a Armando Álvarez zřídit bankovní záruku.

44. Tento aspekt je podle mého názoru také irelevantní.

45. Na úvod je třeba připomenout, že takové rozhodnutí Komise, jako je rozhodnutí C(2005) 4634, je právně závazné a považuje se za platné, dokud není unijními soudy zrušeno. Jestliže považuje podnik, jemuž byla Komisí uložena pokuta, takové rozhodnutí Komise za protiprávní a domnívá-li se, že okamžité splnění by mu mohlo způsobit nenapravitelnou újmu, může tento podnik podat návrh na nařízení předběžného opatření k unijním soudům podle článků 278 a 279 SFEU a současně napadnout platnost tohoto rozhodnutí.

16 – Viz například rozsudek ze dne 18. března 2010, Trubowest Handel a Makarov v. Rada a Komise, C-419/08 P, EU:C:2010:147, bod 61. Tato zásada je podle ustálené judikatury Soudního dvora obecnou zásadou společnou právním řádům členských států: v tomto smyslu viz rovněž rozsudek ze dne 5. března 1996, Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, EU:C:1996:79, bod 85 a citovaná judikatura.

46. Není-li takový návrh podán, nebo pokud je takový návrh zamítnut unijními soudy, musí být pokuta v zásadě zaplacena ve lhůtě stanovené v rozhodnutí. Je třeba dodat, že unijní rozpočtová pravidla [17] umožňují, aby Komise vyslovila souhlas s tím, že zaplacení pokuty bude odloženo za předpokladu, že dlužník se zaváže zaplatit úroky z prodlení a zřídí finanční záruku pokrývající nezaplacenou jistinu i úroky.

47. Podniky, které mají v úmyslu napadnout pokutu před unijními soudy, tak mají možnost se rozhodnout buď pro okamžité zaplacení (což je pravidlem), nebo požádat o možnost zřídit bankovní záruku (což je výjimkou). Na rozdíl od toho, co tvrdí společnosti ASPLA a Armando Álvarez, možnost, kterou jim nabídl článek 85 nařízení č. 2342/2002, takovou výjimku nepředstavuje. Podle pravidla zakotveného v článcích 278 a 279 SFEU platí, že takové rozhodnutí Komise, jako je rozhodnutí C(2005) 4634, nabývá účinnosti, jakmile je oznámeno jeho adresátům, a zůstává v platnosti, i když je napadeno u unijních soudů (ledaže tyto soudy jeho platnost pozastaví).

48. Volba podniku musí být finančně neutrální pro Unii: odklad platby nesmí vést ke ztrátě na úkor rozpočtu Unie. Účetní, který ve spolupráci s příslušnou odpovědnou osobou přijímá rozhodnutí o žádosti podniku odložit platbu, nemá pravomoc změnit výši pokuty, o níž rozhodla Komise jako orgán (tj. sbor komisařů). Zároveň by rozhodnutí podniku okamžitě zaplatit pokutu, a to i přes její úmysl napadnout rozhodnutí Komise u unijních soudů, nemělo vést k bezdůvodnému obohacení Evropské unie. Na jedné straně je toto důvodem, proč bude pokuta, jejíž zaplacení bylo odloženo, splatná i s úrokem, pokud unijní soud potvrdí rozhodnutí Komise o uložení pokuty. Na druhé straně zrušení napadeného rozhodnutí Komise vede ke vzniku povinnosti Unie vrátit zaplacené částky, navýšené o příslušné úroky.

49. Rozhodnutí odložit zaplacení pokuty zjevně umožňuje podniku nadále nakládat s příslušnými částkami, zatímco soudní řízení stále probíhá. Je to však také spojeno s určitými dodatečnými náklady (náklady spojené se zřízením bankovní záruky), které musí být podnik připraven nést, a to i v případě, kdy nakonec dosáhne zrušení napadeného rozhodnutí. Proto je na posouzení každého podniku, kterému Komise uložila pokutu, zda je v jeho zájmu, aby pokutu zaplatil ve stanovené lhůtě, nebo aby požádal o odklad platby a zřídil bankovní záruku [18].

50. Důležité však je, že na rozdíl od toho, co Tribunál naznačuje, nejde o volbu, kterou lze provést pouze jednou s konečnou platností. Každý podnik, který se rozhodl zřídit záruku, totiž může vždy změnit své původní rozhodnutí a pokutu zaplatit [19]. Tím zabrání přirůstání dalších úroků k jistině a může zrušit bankovní záruku, kterou předtím zřídil.

51. Z hlediska unijního práva nic nebrání podniku tuto bankovní záruku zrušit a pokutu zaplatit, pokud má tento podnik za to, že takový postup je pro něj výhodnější. Lze tedy předpokládat, že pokud v průběhu řízení podnik své původní rozhodnutí nezmění, je tomu tak proto, že tento podnik považuje zachování zřízené bankovní záruky za řešení, které je stále v jeho nejlepším zájmu. Zda původní rozhodnutí zůstane skutečně i nadále výhodné, závisí na mnoha faktorech, které se – jak uvádí Komise – mohou výrazně změnit v průběhu času (náklady na půjčení peněz, poplatky účtované bankou za záruku, výnos dosahovaný dlužnou částkou při její investici do jiného podnikání, atd.). Z ekonomického hlediska je tedy rozumné předpokládat, že podnik může pravidelně přehodnocovat své původní rozhodnutí.

17 – Článek 85 nařízení Komise (ES, Euratom) č. 2342/2002 ze dne 23. prosince 2002 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství (Úř. věst. 2002, L 357, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 145). Uvedené nařízení, použitelné v rozhodné době, bylo již zrušeno a nahrazeno nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie (Úř. věst. 2012, L 362, s. 1).

18 – K tomu viz rozsudek ze dne 12. února 2015, Komise v. IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83. Co se týče druhu a výše úroků, které mají být Komisí vráceny společnosti, která zaplatila pokutu, aby splnila rozhodnutí přijaté podle článku 101 SFEU a následně zrušené unijními soudy, viz probíhající řízení ve věci T-201/17, Printeos v. Komise.

19 – Viz například rozsudek ze dne 12. května 2016, Trioplast Industrier v. Komise, T-669/14, nezveřejněný, EU:T:2016:285, bod 103.

52. Proto, jak správně uvedla Evropská unie, možnost zřídit bankovní záruku namísto zaplacení pokuty uložené Komisí nebyla dána pouze na začátku řízení: tato volba byla svobodně a vědomě zachována (nebo potvrzována) společnostmi ASPLA a Armando Álvarez v průběhu celého období, kdy soudní řízení ve věcech T-76/06 a T-78/06 trvalo, a to i tehdy, kdy již toto řízení trvalo značnou dobu.

53. Závěrem k tomuto bodu poznamenám, že druhý důvod Tribunálu pro odlišení projednávané věci od těch, které vedly k judikatuře *Holcim*, tak spočívá na nesprávném předpokladu, a sice: že jediné rozhodnutí, které bylo v dané věci podstatné, bylo prvotní rozhodnutí společností ASPLA a Armando Álvarez odložit platbu a zřídit bankovní záruku před zahájením řízení.

54. Nesprávnost tohoto předpokladu je také nepřímo potvrzena napadeným rozhodnutím.

c) Rozpory v napadeném rozsudku

55. V bodě 119 napadeného rozsudku Tribunál konstatoval, že neexistuje dostatečně přímá příčinná souvislost ve vztahu k nákladům na bankovní záruku vynaloženým *po vyhlášení* rozsudků ve věcech T-76/06 a T-78/06. Tribunál považoval placení těchto nákladů za důsledek osobního a nezávislého rozhodnutí nezaplatit pokutu, nežádat o odklad vykonatelnosti rozhodnutí C(2005) 4634 a podat kasační opravný prostředek proti výše uvedenému rozsudku, které společnosti ASPLA a Armando Álvarez učinily po vyhlášení uvedeného rozsudku. Pokud tomu tak je, potom mi není jasné, proč přijetí rozhodnutí o zachování bankovní záruky bylo podle názoru Tribunálu rozhodující pro vyloučení odpovědnosti Evropské unie *po* vyhlášení rozsudku, avšak nikoliv *předtím*.

56. Jak uvedla Evropská unie, zřejmě neexistuje významný rozdíl mezi těmito obdobími, který by mohl být relevantní z hlediska článku 340 SFEU. Také během řízení v prvním stupni se společnosti ASPLA a Armando Álvarez vědomě rozhodly, že nepodají návrh na odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí a zachovají bankovní záruku, dokud uvedené řízení neskončí. Bod 119 napadeného rozsudku tak potvrzuje, že skutečnosti, které Tribunál v bodech 110 až 112 tohoto rozsudku považoval za relevantní pro odlišení projednávané věci od judikatury *Holcim*, jsou nepodstatné.

d) Dílčí závěr

57. Lze tedy učinit dílčí závěr, že skutečnost, že společnosti ASPLA a Armando Álvarez nesly náklady spojené s bankovní zárukou poskytnutou Komisi v době překročení přiměřené lhůty, je mimo jiné důsledkem neschopnosti Tribunálu vydat své rozhodnutí v přiměřené lhůtě.

58. Nebylo to však *rozhodující* příčinou tvrzené škody. Rozhodujícím faktorem bylo rozhodnutí společností ASPLA a Armando Álvarez, že budou i nadále využívat požadovanou výjimku z povinnosti zaplatit splatnou pokutu, a to s plným vědomím nákladů a rizik vyplývajících z jejich volby. Proto jsou v dané věci použitelné zásady vyplývající z judikatury *Holcim*.

59. Ze všech těchto důvodů se domnívám, že se Tribunál dopustil nesprávného výkladu a použití pojmu „příčinná souvislost“ pro účely použití článku 340 SFEU. Podle mého názoru zde neexistuje žádná dostatečně přímá příčinná souvislost mezi nedodržením přiměřené lhůty soudního rozhodování Tribunálem ve věcech T-76/06 a T-78/06 a údajnou škodou vzniklou společnostem ASPLA a Armando Álvarez v důsledku placení nákladů na bankovní záruku v průběhu doby překročení přiměřené lhůty.

60. S ohledem na výše uvedené musí být napadený rozsudek zrušen v části, ve které bylo uloženo Evropské unii, aby společnosti ASPLA nahradila škodu ve výši 44 951,24 eur a společnosti Armando Álvarez částku škodu ve výši 111 042,48 eur z titulu majetkové újmy vzniklé těmto společnostem z důvodu nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování řízeních, v nichž byly vydány rozsudky ze dne 16. listopadu 2011 ve věcech T-76/06 a T-78/06.

61. To znamená, že pokud bude Soudní dvůr s mými závěry k tomuto bodu souhlasit, nemělo by být nutné zabývat se druhým důvodem kasačního opravného prostředku předloženého Evropskou unií a třetím, čtvrtým a pátým důvodem kasačního opravného prostředku předloženého společnostmi ASPLA a Armando Álvarez. Nicméně se domnívám, že vzhledem k významu vyvstalé otázky pro budoucí případy by mohlo být užitečné se pro úplnost zabývat i druhým důvodem kasačního opravného prostředku podaného Evropskou unií. Tato analýza rovněž poskytne užitečná vodítka pro posouzení *druhého* důvodu kasačního opravného prostředku podaného společnostmi ASPLA a Armando Álvarez.

2. Náklady na bankovní záruku: pojem „škoda“

62. Evropská unie, podporovaná Komisí, v rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku, který je namířen proti bodům 104 až 120 napadeného rozsudku, tvrdí, že Tribunál nesprávně vyložil pojem „škoda“. Podle jejího názoru měl soud prvního stupně zkoumat, zda v době překročení přiměřené lhůty byly náklady na bankovní záruku zaplacené společnostmi ASPLA a Armando Álvarez vyšší než výhoda, kterou získaly tím, že mohly nakládat s částkou rovnající se výši pokuty. Společnosti ASPLA a Armando Álvarez navrhují, aby Soudní dvůr tento důvod kasačního opravného prostředku zamítl jako neopodstatněný. Podle jejich názoru neexistuje žádný vztah mezi výhodami, které plynuly společnostem ASPLA a Armando Álvarez, a ztrátou, která jim vznikla v době překročení přiměřené lhůty.

63. Mám za to, že i tento důvod kasačního opravného prostředku je zcela opodstatněný. Tribunál se skutečně dopustil nesprávného právního posouzení, když bez konkrétního vysvětlení nebo dalšího zkoumání v bodech 104 a 105 napadeného rozsudku položil rovnítko mezi *náklady* na bankovní záruku v době překročení lhůty a *škodou*, která se má nahradit podle článku 340 SFEU.

64. Tyto dva pojmy je nutné rozlišovat.

65. Jednání nebo opomenutí unijního orgánu mohou mít různé dopady na finanční situaci podniků, jako jsou společnosti ASPLA a Armando Álvarez. Takovému podniku to může způsobit náklady, ale zároveň mu to může přinést určité výnosy. „Škoda“ ve smyslu článku 340 SFEU existuje pouze tehdy, jestliže je čistý rozdíl mezi náklady a výnosy záporný [20]. Jinými slovy zde musí existovat *celková ztráta* vyplývající z vytýkaného jednání. V opačném případě by nastala paradoxní situace, kdy by i přes finanční přínos z jednání unijního orgánu byl podnik zároveň oprávněn domáhat se dalších částek ze strany Unie.

66. Jak je vysvětleno v bodech 49 a 51 výše, je rozhodnutí podniku odložit platbu a zřídit bankovní záruku na jedné straně spojené s určitými náklady, na druhé straně však rovněž umožňuje, aby tento podnik mohl po určitou dobu používat částku, která může generovat zisky. Tyto různé efekty nejsou oddělené, nýbrž jsou nerozlučně spojené: tvoří dvě strany stejné mince.

67. Z ekonomického hlediska představuje možnost odložit zaplacení pokuty pro dotyčný podnik v zásadě formu financování: až do skončení soudního řízení si tento podnik prakticky půjčuje peníze, které dluží Unii, od samotné Unie. Celkové náklady na financování jsou, zjednodušeně řečeno, součtem nákladů na bankovní záruku a případných dlužných úroků z jistiny, pokud by podnik soudní řízení prohrál. Napadený rozsudek se však zaměřuje pouze na náklady nesené společnostmi ASPLA a Armando Álvarez, a neobsahuje žádnou zmínku o možných výnosech či úsporách dosažených touto společností díky odkladu platby.

20 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. května 1992, Mulder a další v. Rada a Komise, C-104/89 a C-37/90, EU:C:1992:217, bod 26 a násl.

68. Mám za to, že se tím Tribunál dopustil pochybení. Jak bylo uvedeno v bodě 51 výše, předpokládá se, že podnik vždy jedná způsobem, který považuje za racionální z hospodářského a finančního hlediska. Proto je rozumné předpokládat, že za celou dobu trvání soudního řízení ve věcech T-76/06 a T-78/06 společnosti ASPLA a Armando Álvarez považovaly za výhodnější si půjčovat od Unie částku odpovídající výši pokuty spíše než použít vlastní disponibilní peněžní prostředky nebo si půjčit tuto částku od úvěrových institucí.

69. Pokud tomu tak je, nelze vyloučit, že nadměrné průtahy ve věcech T-76/06 a T-78/06 nejenže nevedly ke ztrátě na straně společností ASPLA a Armando Álvarez, ale dokonce vedly k jejich finančnímu zvýhodnění. To však není něco, co může být ověřeno na základě napadeného rozsudku, neboť Tribunál bez jakéhokoli dalšího šetření konstatoval, že náklady na bankovní záruku v době překročení odpovídaly škodě vzniklé společnostem ASPLA a Armando Álvarez během této doby.

70. Konečně bych chtěl dodat, že i v tomto bodě se napadený rozsudek jeví jako rozporný. Pokud jde totiž o další formu namítané škody (zaplacení úroků z pokuty), Tribunál konstatoval, že společnosti ASPLA a Armando Álvarez nepředložily žádný důkaz k prokázání, že během doby překročení „byla výše úroků z prodlení, později zaplacených Komisi společností Armando Álvarez, vyšší než výhoda, ze které měla tato společnost prospěch díky disponování částkou odpovídající výši pokuty, zvýšené o úroky z prodlení“ [21].

71. Je obtížné pochopit, proč Tribunál nepoužil podobný princip ve vztahu k údajné škodě spočívající v platbě nákladů na bankovní záruku v témže období.

72. Z toho plyne, že i *druhý* důvod kasačního opravného prostředku předloženého Evropskou unií je opodstatněný.

3. Úroky

73. Svým druhým důvodem kasačního opravného prostředku, který je namířen proti bodům 97 až 103 napadeného rozsudku, společnosti ASPLA a Armando Álvarez namítají, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když zamítl jejich žádost o náhradu škody, spočívající v úrocích z částky pokuty, které musely hradit za dobu překročení přiměřené lhůty.

74. Ve svém rozsudku měl Tribunál za to, že společnosti ASPLA a Armando Álvarez nepředložily žádný důkaz, který by mohl prokázat, že během doby překročení přiměřené lhůty byla výše úroků z prodlení, které byly později zaplacené Komisi, vyšší než výhoda, ze které měly prospěch díky disponování částkou odpovídající výši pokuty a úroků z prodlení.

75. Podle mého názoru Tribunál z důvodů uvedených v bodech 23 až 72 výše správně odmítl tvrzení společností ASPLA a Armando Álvarez. Vzhledem k tomu, že byla žaloba společností ASPLA a Armando Álvarez unijními soudy nakonec zamítnuta, jsou úroky z prodlení, které mají být zaplaceny Komisi z pokuty, jednoznačně nákladem, který musely tyto společnosti nést po dobu trvání soudního řízení. To však automaticky neznamená, že takové náklady představují škodu ve smyslu článku 340 SFEU.

76. V daném případě především neexistuje dostatečně přímá příčinná souvislost pro účely použití článku 340 SFEU mezi nepřiměřenou délkou trvání řízení a ztrátou spočívající v zaplacení úroků za dobu překročení přiměřené lhůty. Jak je vysvětleno v bodě 52 výše, riziko nesení těchto nákladů vyplývá z rozhodnutí společností ASPLA a Armando Álvarez odložit platbu pokuty do konce soudního řízení. Společnosti ASPLA a Armando Álvarez učinily toto rozhodnutí svobodně a při plné znalosti finančních důsledků, které z něj vyplývají.

21 – Bod 101 napadeného rozsudku.

77. Proto je třeba druhý důvod kasačního opravného prostředku společností ASPLA a Armando Álvarez zamítnout.

C. Přiměřená lhůta soudního rozhodování

78. V rámci *prvního* důvodu kasačního opravného prostředku, který je namířen proti bodům 57 až 83 napadeného rozsudku, společnosti ASPLA a Armando Álvarez namítají nesprávné právní posouzení a nedostatek odůvodnění posouzení, které provedl Tribunál ohledně toho, jaká je přiměřená lhůta mezi písemnou a ústní částí řízení ve věcech T-76/06 a T-78/06. Tento důvod se dělí na dvě části.

79. První část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku se týká jednak bodů 67 až 69 a jednak bodu 72 napadeného rozsudku. Podle společností ASPLA a Armando Álvarez Tribunál nevysvětlil dostatečně, jak dospěl k závěru, že doba 15 měsíců mezi ukončením písemné části řízení a zahájením ústní části řízení byla v zásadě přiměřená pro projednání věcí, jako jsou věci T-76/06 a T-78/06. Stejně tak společnosti ASPLA a Armando Álvarez zastávají názor, že Tribunál dostatečně nevysvětlil, proč souběžné projednání souvisejících věcí může být důvodem prodloužení doby mezi ukončením písemné části řízení a zahájením ústní části řízení o jeden měsíc za každou související věc.

80. Druhá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku se týká údajného rozporu mezi body 72 a 80 napadeného rozsudku. Společnosti ASPLA a Armando Álvarez se domnívají, že nelze nejprve uvést, že doba mezi ukončením písemné části řízení a zahájením ústní části řízení by měla být prodloužena o jeden měsíc za každou související věc, a následně prodloužit lhůtu pro rozhodování ve věci T-78/06 o další čtyři měsíce z důvodu úzké souvislosti s věcí T-76/06.

81. Evropská unie považuje tento důvod kasačního opravného prostředku za neopodstatněný.

82. Bez ohledu na svou opodstatněnost by podle mě měl být tento důvod kasačního opravného prostředku zamítnut jako irelevantní.

83. I kdyby byly námitky společností ASPLA a Armando Álvarez shledány opodstatněnými, nevedlo by to ke zrušení napadeného rozsudku a přiznání vyšší náhrady škody z titulu majetkové újmy, kterou tyto společnosti údajně utrpěly.

84. V bodech 23 až 72 a 73 až 77 výše jsem vysvětlil, proč mám za to, že ani náklady na bankovní záruku, ani úroky z pokuty placené společnostmi ASPLA a Armando Álvarez za dobu překročení přiměřené lhůty nepředstavují škodu, která by měla být nahrazena podle článku 340 SFEU. Pokud by tedy v tomto bodě Soudní dvůr souhlasil s mým názorem, doba trvání překročení přiměřené lhůty by neměla pro účely tohoto řízení žádný význam. Společnosti ASPLA a Armando Álvarez totiž nepožadovaly náhradu škody za žádnou jinou formu újmy kromě toho, co bylo rozebráno výše.

V. Důsledky posouzení

85. Pokud bude Soudní dvůr souhlasit s mým posouzením, je třeba kasačnímu opravnému prostředku podanému Evropskou unií vyhovět a zrušit bod 1 výroku napadeného rozsudku.

86. Vzhledem k tomu, že s ohledem na dostupná fakta a projednání argumentů před Soudním dvorem je možné vydat konečné rozhodnutí v této věci, Soudní dvůr by měl zamítnout návrh společností ASPLA a Armando Álvarez na náhradu majetkové újmy, která spočívá v platbě nákladů na bankovní záruku ve vztahu k době, v níž Tribunál překročil přiměřenou lhůtu pro soudní rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06.

87. Kasační opravný prostředek podaný společností ASPLA a Armando Álvarezby by měl být zamítnut v celém rozsahu.

VI. Náklady

88. Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

89. Bude-li Soudní dvůr souhlasit s mým posouzením podaných kasačních opravných prostředků, je třeba podle článků 137, 138 a 184 jednacího řádu Soudního dvora společnostem ASPLA a Armando Álvarez uložit, že ponesou své vlastní náklady řízení a nahradí náklady vynaložené Evropskou unií v projednávané věci v obou stupních. Evropská komise by měla nést vlastní náklady řízení vynaložené v obou stupních.

VII. Závěry

90. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr:

– zrušil bod 1 výroku rozsudku Tribunálu ze dne 17. února 2017 ve věci ASPLA a Armando Álvarez v. Evropská unie, T-40/15;

– zamítl kasační opravný prostředek podaný společnostmi ASPLA a Armando Álvarez;

– zamítl návrh společností ASPLA a Armando Álvarez znějící na náhradu škody ve výši 3 495 038,66 EUR z titulu majetkové újmy vzniklé v důsledku toho, že Tribunál nedodržel přiměřenou lhůtu soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06;

– uložil společnostem ASPLA a Armando Álvarez, že ponesou vlastní náklady řízení a náklady vynaložené Evropskou unií zastoupenou Soudním dvorem Evropské unie v obou stupních;

– uložil Evropské komisi nést vlastní náklady řízení v obou stupních.